

Бучко М.О.

курсант факультету підготовки фахівців
для підрозділів стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

д.ю.н., доц. **Боняк В.О.**,
завідувач кафедри теорії
та історії держави і права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОФІЦІЙНІ СПОСТЕРІГАЧІ ВІД ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА МІСЦЕВИХ ВИБОРАХ 2020 РОКУ ЯК СКЛАДОВА ІНСТИТУТУ ОФІЦІЙНИХ СПОСТЕРІГАЧІВ В УКРАЇНІ

Участь офіційних спостерігачів є однією із найважливіших гарантій прозорості та є обов'язковою ознакою демократичності. Саме одним із принципів виборчого процесу є публічність та відкритість.

Правовий статус та порядок реєстрації офіційних спостерігачів на місцевих виборах визначається саме Виборчим Кодексом України, розділом IX та ст. 239 цього кодексу. Правове регулювання здійснюється такими підзаконними актами як:

- Постанова ЦВК «Про Порядок надання дозволу громадським організаціям мати офіційних спостерігачів під час загальнодержавних та місцевих виборів» № 196 від 21.08.2020;
- Постанова ЦВК «Про Порядок реєстрації офіційних спостерігачів від громадських організацій під час загальнодержавних та місцевих виборів» № 197 від 21.08.2020.

Хто є суб'єктами виборчого процесу? По-перше суб'єктами виборчого процесу від громадських організацій, яким надано дозвіл мати офіційних спостерігачів на місцевих виборах;

По-друге, від організацій партій (які висунули свої виборчі списки);

І по-третє, від кандидатів (кандидатів у депутати в багатомандатних виборчих округах, кандидатів на посаду сільського, селищного, міського голови).

Розглянемо один вид із суб'єктів, а саме спостерігачів від громадських організацій яким надано дозвіл мати офіційних спостерігачів на місцевих виборах.

Офіційний спостерігач громадської організації здійснює саме спостереження за виборами в територіальному окрузі, в якому він зареєстрований

як спостерігач й зареєстрований Центральною виборчою комісією, після цього він здійснює спостереження за виборами на всій території загальнодержавного округу. Повноваження офіційних спостерігачів набуваються саме з дня їх реєстрації відповідною виборчою комісією і припиняються після офіційного оголошення (офіційного оприлюднення) результатів відповідних виборів, якщо інше не встановлено Кодексом[1].

Надання дозволу громадській організації мати офіційних спостерігачів на місцевих виборах здійснюється відповідно до закону та чинного законодавства. Спочатку для того щоб здійснювати спостереження на виборах, громадська організація повинна звернутися за клопотанням до Центральної виборчої комісії, але повинно бути все здійснено в строк не пізніше ніж за сорок днів до голосування, за дозволом для того щоб мати офіційних спостерігачів під час місцевих виборів. До клопотання також додається й копія статуту громадської організації, яка буде засвідчена в порядку, встановленому Законом України «Про нотаріат», після початку виборчого процесу. Потім цього ЦВК приймає рішення, але тільки не пізніше як на п'ятий день з дня його отримання клопотання про надання дозволу громадській організації мати офіційних спостерігачів або про відмову в наданні такого дозволу, але з поясненнями чому саме було зроблено відмову і це повинно бути зроблено тільки на законних підставах.

Також можна зазначити те що припинення повноважень офіційних спостерігачів від громадських організацій може бути достроково припинено у разі встановлення фактів систематичного або грубого порушення ним Конституції України та інших законів України. Також у разі з моменту втрати відповідною організацією партії свого статусу суб'єкта виборчого процесу. І тільки після цих порушень втрачається статус офіційного спостерігача.

Отже, офіційні спостерігачі відіграють важливу роль у проведенні виборів, а саме здійснюють спостереження в територіальному окрузі в якому вони зареєстровані. Вибори повинні проводитися за принципом публічності та відкритості. Офіційні спостерігачі повинні здійснювати свої повноваження в межах чинного законодавства та рамках закону.

Література

1. Виборчий кодекс України від 19.09.2020 р URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>.